

číslo 14

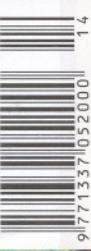
11. apríla 2010

ročník XXI.

cena 0,66 eur / 20 Sk

Zérno

Zbohom zbraniám?

Kardinál Schönborn

Budúcnosť bez zbraní

Synov jazyk

Medzi najmilšie stretnutia mojich posledných 15 rokov, na ktoré neustále rád spomínam, patria moje rozhovory s viedenským kardinálom Schönbornom. Pritom je to zdanlivo paradox: jeho predchadca, kardinál Groer, ktorý mal neskôr problémy so zneužívaním mládeže a musel kvôli tomu odstúpiť, ma pred 20 rokmi suspendoval z knazskej služby, pretože som sa rozhodol oženiť. Vtedy som to rozhodnutie akceptoval bez reptania, pretože viem, že v myslení cirkevnej hierarchie nie je možné robiť výnimky tohto druhu.

Môj život sa však vyvíjal ďalej a ja som neprestal mať záujem o Cirkev ani o duchovný život. Pochopil som, že knazské poslanie je moje bytostné poslanie a nech robím, čo robím, nemôžem sa správať tak, ako že som to povolenie nedostal. A tak bolo len otázkou času, kedy sa nejakým spôsobom prekríži moja cesta s niekým z vedenia cirkevnej hierarchie. Stalo sa tak pred pätnásťimi rokmi.

V tej dobe začal vychádzať v Rakúsku časopis DIALÓG, ktorého iniciátorom bol kardinál Schönborn. Ten časopis bol raz za mesiac rozposielaný do všetkých rodín vo Viedni. Nepamätam si už, či išlo len o rodiny katolíkov, ktorí platia cirkevnú daň a sú teda úradne registrovaní, alebo o všetkých Videnčanov. Ked' som vtedy prvé číslo otvoril, náramne som sa potešíl. Bol to nielen pekný formát, pekný papier a úprava, ale aj samotný obsah – odvážne a vysoce aktuálne témy: otázka zdobrovoľnenia celibátu, možnosť pristupovania k sviatostiam aj pre rozvedených ľudí, aktívnejšia laická činnosť... Ani sa mi nechcelo uveriť, že vo vnútri Katolíckej cirkvi je možné v katolíckom časopise písat a diskutovať o týchto otázkach. Celý časopis som hltavo prečítal. Lenže už pri mojom čítaní mi bolo jasné, akým smerom sa tie úvahy uberajú. Najskôr sice naznačili aktuálnosť otázky, potom ale nasledovalo monologickej dogmatizovanie o tom, prečo je to v Cirkvi tak, ako to je, a nie inak, a prečo sa to ani nemôže meniť. Ked' som celý časopis dočítal, stuhol som: To predsa nie je dialóg, to je praobyčajný monológ. Vzal som papier, sadol za písací stôl a okamžite napísal kardinálovi Schönbornovi list.

Po nejakom čase mi prišla odpoveď s ponukou osobného stretnutia. Na číslo jeho sekretára som zatelefonoval a

Kardinál Schönborn

dohadol si u kardinála schôdzku: „Tak vy ste mi napísali pekne kritický list,“ zazneli slová kardinála, ked' ma zakrátko vítal pri vchode svojej pracovne.

Potom sme asi hodinu diskutovali veľmi otvorené o nadhodenej téme. Rozhovor sa skončil slovami kardinála: „Peter, my sa musíme znova stretnúť, som veľmi rád, že sme mohli takto úrprimne diskutovať, a nezabudnite, prosím, že nadálej zostávate knazom, aj keď ste sa oženili.“

Potom ku mne pristúpil a objal ma... Ako vo vytržení som odchádzal z tohto stretnutia a trvalo mi dosť dlho, kým som opäť začal vnímať realitu. Ďalšie stretnutia nedali na seba dlho čakať – väčšinou išlo vždy o moje reakcie na niečo konkrétné, čo sa práve odohrávalo vnútri Viedenskej diecézy, on ma k sebe znova pozval, a svoj prvý slub: my sa musíme znova stretnúť – počas tých 15 rokov naozaj mnohokrát splnil. Boli okamihy, keď sme sa stretli úplne náhodne – na ulici alebo na konci nejakej bohoslužby alebo na katechézach v Dóme sv. Štefana, ktoré má raz za mesiac v nedeľu, vždy o 20,00 hod.

Mnohokrát bola pri tom moja manželka. Ked' som mu ju prvýkrát predstavil, radostne ju pozdravil a povedal: „S Peterom máme veľa spoločných tém,obre si rozumieme.“

Pri našich rozhovoroch sme však vždy mali určitú disonanciu – veľmi zreteľne zaznala raz, asi pred 10 rokmi, keď mi bolo ponúknuté miesto pastoračného asistenta v jednej viedenskej nemocnici a stroskotalo to práve na jeho rozhodnutí. Ked' som vtedy mal istotu, že je to práve on, kto zabránil tomu, aby som do tej funkcie nastúpil, požiadal som ho znova o rozhovor.

Prijal ma ako vždy s úsmievom a úprimne sme o tejto téme diskutovali. Bolo to sice dávno pred tým, než vyšla moja kniha v nemeckom jazyku Myšlienky počas ožarovacej terapie, ktorá, myslím, je určitým svedectvom o tom, že ma práca s ľuďmi v nemocnici napĺňa, ale to on, koniec-koncov, vedel alebo cítil. Jeho problém bol však vtedy a vlastne po celú dobu v tom, že ako kardinál Rímskej cirkvi cíti obrovskú spojitosť, spolupatričnosť jednotného názoru s pápežom. Na jednej

strane túto jednotu celou svojou bytosťou bráni, na strane druhej mu však krváca srdce – a o tom som definitívne presvedčený – keď vidí, ako veľa kňazov, ktorí sa oženili a nadálej túzia po kňazstve, nemôžu to povolanie vykonávať, pretože im to cirkevné právo nedovoľuje ...

Medzi iné úprimné a priateľské stretnutia s ním patria rozhovory o P. Damiánovi, belgickom misionárovi malomocných, o ktorom som osem rokov písal knihu a o ktorom od roku 2000 stále robím audiovizuálne prednášky. Vo Viedni a Rakúsku som mal týchto prednášok veľa, často boli avizované v oficiálnej katolíckej tlači, väčšinou v kostoloch alebo priestoroch určených pre pastoračné prednášky. A tak sa zvest o týchto mojich akciách dostala tiež k nemu a

raz ma pozval, aby som mu o tom niečo rozprával. Na toto stretnutie mám tiež krásne spomienky, jeho otázky boli živé a pravdivé.

Potom naraz niekam odišiel, za chvíľu sa vrátil a podal mi do ruky šek. Pýtam sa: „Čo to je?“ „Prijmi to prosím ako malú finančnú pomoc za všetky výdavky, ktoré s touto pracou máš.“ Oči mi vtedy pravdepodobne vybehlí von z hlavy pri pohľade na šek, kde stálo Kardinál Christoph Schönborn a potom vysoká, niekoľkotisícová suma a jeho vlastnoručný podpis.

Pravdepodobne som vtedy stratil na chvíľu reč alebo som tam len tak nemo stál, pretože sa zase len milo usmial, priateľsky ma objal a rozlúčili sme sa bez slov. Pred odchodom do banky som si z toho šeku urobil kópiu, preto-

že som vedel, že mi ho pri výmene peňazí vezmú. Dodnes je táto kópia pre mňa svedectvom nezabudnuteľného momentu ľudskosti jeho osoby.

Na tému P. Damiána sme však spolu hovorili ešte mnohokrát a tentoraz som sa k tým návštievám v jeho arcibiskupskom paláci priplietol – povedal by som – naozaj neplánované.

Jedným z jeho najlepších osobných priateľov je rehoľná sestra Damiána z Berlína. (Kardinál Schönborn je pôvodne dominikánsky rehoľný kňaz). Táto sestra, napriek tomu, že žije v Berlíne, kde pracuje v jednej nemocnici, trávie skoro všetok svoj voľný čas práve u neho. No a keďže sa volá Damiána, nesie meno svojho veľkého patróna, ktorého obdivuje, neuniklo jej, že som mal prednášky v Nemecku a písal nemecké články. Niečo sa teda o mne dozvedela a povedala o tom kardinálovi, či o mne niečo vie.

Aké bolo potom prekvapenie – bol som práve na návšteve v Čechách – keď mi jedného krásneho dňa volá niekto na môj rakúsky mobil – bežne v Čechách rakúsky mobil nedvívam, tým skôr, keď vidím na displeji cudzie číslo. Aj vtedy som nemal v úmysle telefón zdvihnutý, len som pozrel, ktože mi to volá. Napriek tomu, že to bolo číslo neznáme, niečo mi hovorilo, aby som ho zdvihol. Na druhom konci sa ozval hlas kardinála Schönborna – pozdravil ma a ťiel rovno k veci: „Peter, je tu pri mne jedna sestra Damiána z Nemecka, chcela by ťa pozvať, môžeš ku mne prísť v nedelu na pracovné raňajky?“

Od tej doby som v kontakte teda nie len s ním, ale i s jeho priateľkou. K poslednému veľkému stretnutiu s ním došlo tento rok vo februári. Tomuto stretnutiu však predchádzalo „náhodné“ stretnutie v jednom viedenskom kostole, do ktorého sme aj s manželkou ešte nikdy nevkročili. Dôvodom, prečo sme tam v tú jednu januárovú nedelu vošli, bola mladá francúzska kongregácia, ktorá tu už niekolko rokov pôsobí. Túto kongregáciu poznáme z Francúzska, kam často jazdíme, a tak sme chceli vidieť bratov a sestry aj tu vo Viedni. Kostol bol plný ľudí a bolo tam snáď 50 rehoľných bratov a sestier, ktorí sem prišli oslavovať spolu s rakúskymi „kolegamami“ omšu pri príležitosti ich kapituly a ako hlavného celebranta si pozvali práve Kardinála Schönborna. O tom všetkom sme samozrejme vopred nevedeli. Sadli sme si do poslednej lavice, všetko už totiž bolo plné. Keď sa omša skončila, kardinál prešiel kostolom k zadným dverám a zostal tam stáť, aby mohol

V rozhovore s pútnikmi

► každého vychádzajúceho pozdraviť. V jednej ruke biskupská berla a vedľa neho dvaja kňazi-ceremononiári.

Vykročili sme teda ako prví smerom k nemu. Kardinál ma už z diaľky zbadal, podal berlu jednému z kňazov, ide ku mne, radosne sa usmieva, objíme ma a potom hovorí: „Peter, ty si tu bol tiež? To mám veľkú radosť!“ Potom dodáva: „Bol si na svätočením v Ríme? Aké to tam bolo?“

Odpovedám stručne, zaskočený, že mi venuje toľko času. Som strohý, pretože sa za nami hromadia ľudia. Kardinál však hovorí ďalej, ako by ho to nezaujímalо, že čakajú aj ďalší, až po chvíli si uvedomí, že sú tam aj iní, a hovorí: „My sa teraz rovnako skoro stretнемe, to mi musíš porozprávať, tešíme sa už na teba...“

Nevychádzam z údivu! Áno, 16. februára o 19,00 hod. mám u neho termín, ale ako si to môže ten človek všetko pamätať? Vedľých termínov má toľko! Keď som k nemu v dohodnutý termín šiel, bolo to tesne pred vypuknutím škandálu so sexuálnym zneužívaním v rakúskej cirkvi. Táto téma teda nebola predmetom nášho rozhovoru.

Hovorili sme o kritickom liste známeho egyptského jezuitu francúzskeho pôvodu P. Henriho Boulada pápežovi Benediktu XVI., v ktorom sa zmieňuje o katastrofálnej situácii v Cirkvi, ktorá sa stala v priebehu stáročí mocnou vychod-

vávateľkou a nadradenou kráľovnou a oddialila sa tak službe evanjelia. Chcel počuť môj názor.

Bol to nesmierne otvorený rozhovor, znova podotýkam, ešte pred tým, ako vypukla sexuálna aféra, a kardinál vyhlásil: „Áno, musíme byť sebäkritickí, začať pomenovávať veci správnym menom, vrátiť sa k evanjeliu...“

Potom pokračoval o svojej nedávnej ceste do Medžugoria, za ktorú bol určitou časťou hierarchického kléra kritizovaný, pretože Medžugorie zatiaľ nebolo oficiálne cirkevne uznané ako miesto zjavenia Panny Márie. „Mne je však jedno, kto a prečo ma kritizuje. V Medžugorí som zažil atmosféru úprimného, žitého kresťanstva, je to milostivé miesto, veľa ľudí tam nachádza cestu k sebe a k Bohu.“

A potom povedal túto myšlienku: „Vieš, nad čím sa zamýšľam v poslednej dobe, Peter? Keď si vezmeš akékoľvek veľké Zjavenia Panny Márie v dejinách Cirkvi – Sv. Kataríne Laboure z Paríža, sv. Bernadette Soubirusej v Lourdes, vo Fatime, v Guadaluppe v Mexiku alebo teraz v Medžugorí, aké obrovské pútnické miesta sa tam vybudovali, k akej duchovnej obnove tieto miesta historicky nezmazateľne prispeli a vždy išlo o chudobné, malé, nevzdelené deti, Indiánov... Panna Mária sa nikdy nezjavila nám, biskupom, kňazom, žiadnym cirkevným hodnostárom... Kolko du-

chovných reforiem a zmien bolo uskutočnených prostredníctvom obyčajných ľudí a nie nariadeniami zhora, tak začínam mať veľké pochybnosti...“

Nechcem vás už dlhšie trápiť a zaťažovať mojimi osobnými spomienkami na kardinála Schönborna. ... Pre mnohých je možno postava viedenského kardinála nezaujímavá. Pokúste sa však vziať do mojej situácie. V Rakúsku je asi 700 ženatých kňazov, teda 700 suspendovaných kňazov..., kňazov bez úradu. Ja som jedným z nich. Cez všetku blízkosť ku kardinálovi Schönbornovi sa mi nedopodarilo prehovoriť ho, aby v mojom prípade urobil výnimku a znova ma zaradil do svojej dicézy do funkcie oficiálneho kňaza. Táto téma bola vždy vo vzduchu, kedykoľvek sme sa stretli. Ja ho dnes plne chápem, že má niekde zviazané ruky a nedokáže urobiť krok proti rímskemu vedeniu Cirkvi. Akceptujem to, vôbec sa proti tomu neohradzujem. V osobe kardinála Schönborna som totiž stretol na prvom mieste človeka, ktorý dokáže počuvať. A to je pre mňa stokrát dôležitejšie ako jeho purpur či hodnosť. Kiež by mala katolícka cirkev podstatne viac takých ľudských duchovných. Stane sa tak znovu dôveryhodnou a atraktívnu.

Z pripravovanej knihy
PETRA ŽALOUDKA: SÍLA LÁSKY
s podtitulom: POVÍDANÍ
O NEVŠEDNÍCH LIDECH ■
foto WIKIPEDIA a TK KBS ■

Kardinál Schönborn na svetových dňoch mládeže v Sydney v roku 2008